

**УДОСКОНАЛЕННЯ УМІНЬ ПАРНОГО СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ МОЛОДШОГО ЕТАПУ
МОВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НА МАТЕРІАЛІ ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ**

У статті розглянуто особливості навчання та поетапна методика вдосконалення умінь парного спілкування студентів мовних спеціальних ВНЗ на основі текстів для домашнього читання.

Нова програма з іноземної мови для мовних вищих навчальних закладів [1], побудована з урахуванням усіх останніх досягнень методики викладання іноземних мов та рекомендацій Ради Європи [2], основною метою визначає розвиток лінгвістичних, комунікативних та соціо-культурних умінь та знань студентів як користувачів та майбутніх вчителів іноземної мови, здатності до самостійного навчання, набуття професійних навичок та навичок спілкування у суспільстві. Детально проаналізувавши вимоги програми, необхідно відзначити, що загальним практичним завданням є формування у студентів умінь брати участь у дискусіях, обговореннях, дебатах, які розвивають уміння критичного мислення, аналізу, синтезу, уміння досліджувати факти, робити висновки, реалізація яких відбувається в процесі парного спілкування.

Розвиток умінь парного спілкування має певні лінгвістичні, соціально-комунікативні та психологічні особливості. Парна робота значно активізує діяльність комунікантів у сприйнятті та продукуванні мови, впливає на когнітивну та емоційну сферу кожного з учасників акту комунікації.

В основі парного спілкування лежить певна комунікативна функція:

- запит інформації – повідомлення інформації,
- пропозиція – прийняття / неприйняття,
- висловлення точки зору – підтримка / заперечення,
- встановлення відмінностей / подібностей.

Виходячи з комунікативних функцій, слід виділити функціональні експоненти, якими студент повинен володіти для участі у процесі парного спілкування. Так, наприклад, для реалізації функції розпочати дискусію необхідне володіння такими функціональними експонентами як:

- I'd like to raise the subject of ...
- May I take a point about ...
- I want to start with a few remarks about ...

Для підтвердження своєї думки фактами:

- To give you an example ...
- An example of this is when ...
- I'd like to give you some details about ...

Для підтвердження підсумків:

- To sum up the things ...
- In the long run ...
- To make a long story short ...

Згідно з документами Ради Європи, навчання спілкування реалізується у різних сферах: суспільній, особистісній, навчальній та професійній з метою задовольнити свої потреби у спілкуванні. Мета та бажання у спілкуванні можуть виникнути при наявності інформації, яка може зацікавити слухача. На нашу думку, таким матеріалом може стати інформація, отримана студентами в процесі домашнього читання. Тексти для домашнього читання є джерелом для створення вправ (так званих "information-gap" та "opinion-gap" exercises), які лежать в основі навчання групового спілкування. Ми пропонуємо вправи, створені на основі роману "Say No to Death" видатної австралійської письменниці Д. К'юсак.

Комплекс вправ для розвитку вмінь парного спілкування розподіляється на 3 етапи:

- I етап – розвиток умінь парного спілкування на рівні діалогічної єдності;
- II етап – розвиток умінь парного спілкування на рівні мікродіалогу;
- III етап – розвиток умінь парного спілкування на рівні діалогу.

Метою першого етапу є розвиток умінь парного спілкування на рівні діалогічної єдності. Це пояснюється тим, що базовий мовний рівень студентів початкового етапу неоднаковий, і цей етап допоможе його "вирівняти".

Вправа 1.

Завдання: React to the question.

Хід виконання: студенти слухають питання і беруть участь у його обговоренні на рівні діалогічної єдності.

Приклад:

- I'd like to raise the subject of TB (TB is a most unpredictable disease). TB is a horrible infectious disease. What are the roots for it?
- A: In my opinion, the problem is that it is a social disease, because the number of public medical establishments is very small.

- B: *I fully agree with you, and I must add that TB patients are kept on waiting lists for months before a vacancy appears at any public sanatoria's with their poor food and crowded wards.*
- C: *More than that, private sanatoria, described in the novel, are owned by people whose only concern is making money. Private doctors (Dr. Murchison Laide) resort to mean ways to turn their patients' sufferings into profit sources.*

Метою другого етапу є формування вмінь групового спілкування на рівні мікродіалогу.

Вправа 1.

Завдання: Give your argument to prove or disapprove of your viewpoint.

Хід виконання: студенти висловлюють свою точку зору на проблему, наводячи свої аргументи "за" чи "проти".

Приклад:

Jan Blakeley, the main character, suddenly fell ill with TB. She was taken to a private hospital for treatment. Her boy-friend Bart paid for it. But in some months the money was spent out and the authorities of the hospital asked her to go home and to continue her treatment there.

- *So, what do you think, can such a disease as TB be properly treated at home?*

A: *In my personal opinion, such people can't be treated at home, because they should be taken good medical care of. And to do it at home is very problematic.*

B: *If you want to know what I think it is dangerous to keep such sick people at home where there are little kids.*

A: *And one more thing is that the neighbours will be worried and they won't leave such sick people in peace at home. They will be against it. ě*

B: *And they are right because they don't want the members of their families to fall ill with such a disease.*

Метою третього етапу є формування вмінь групового спілкування на рівні діалогу.

Вправа 1.

Завдання: Discuss how the disease can influence and even ruin a person's life.

Хід виконання: студенти діляться на групи та проводять дослідження, опитуючи своїх друзів з цієї теми. Кожній групі дається декілька хвилин для викладення своєї точки зору на проблему. Студенти інших груп можуть задавати питання групі, що викладає свою точку зору.

Запропонована технологія розвитку вмінь парного спілкування сприяє поліпшенню як якісних, так і кількісних показників. Студенти можуть вільно спілкуватися з однолітками в іншомовному середовищі, підвищується рівень мотивованості, що свідчить про доцільність застосування даної методики.

*****

1. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. – CUP, 2001.
2. Curriculum for English Language Development in Universities and Institutes (Draft 2). – The British Council, Kyiv, 2001.
3. Kinsella, R. Designing Groupwork that Supports Diverse Classroom Work Styles. TESOL Journal. – Autumn, 1996.
4. Penny, Ur. Discussion that Works. – Cambridge, 1993.

Матеріал надійшов до редакції 1.04.2004 р.

Темченко Л.В., Сиваева Н.П. Совершенствование умений парного общения студентов младшего этапа языковых высших учебных заведений на основе текстов для домашнего чтения.

В статье рассматриваются особенности обучения и поэтапная методика совершенствования умений парного общения студентов языковых специальностей на материале домашнего чтения.

Temchenko L.V., Sivayeva N.P. The Development of Dialogical Communication Skills of Junior Students of Higher Educational Establishments on the Basis of Texts for Homereading.

The article deals with the peculiarities of teaching and methodology of stage development of dialogical communication skills of foreign language learners at higher educational establishments on the basis of texts for homereading.